

Koronavirus (COVID-19) i CLL pacijenti

Preporuke CLL Advocates Network

Datum: 25. ožujka 2020.

[CLL Advocates Network](#) pomno nadgleda strategije koje se provode u različitim zemljama u borbi protiv virusa COVID-19. Velik dio informacija o COVID-19 virusu ne odnosi se na osobe s kroničnom limfocitnom leukemijom (CLL). Ovim preporukama želimo te informacije nadopuniti i pružiti dodatne savjete za CLL pacijente.

Većina izvora suglasna je da su sljedeći pojedinci u povećanom riziku od ozbiljnog ili fatalnog ishoda COVID-19:

- Starije odrasle osobe (60+ god.)
- Osobe s postojećim kroničnim bolestima (npr. kronične respiratorne bolesti ili srčana oboljenja)
- Osobe zaražene sekundarnim infekcijama

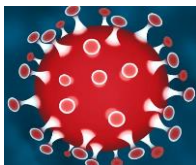
Sljedeće su osobe visokog rizika od ozbiljnog ili fatalnog ishoda COVID-19:

- Imunokompromitirani pojedinci

CLL pacijenti – bilo da se liječe ili ne, mladi ili stari – imunološki su kompromitirani. Liječenje može dodatno smanjiti imunitet. Obzirom na gore navedeno, CLL pacijenti stoga su u visokom riziku zaraze od COVID-19 te će vjerojatno imati ozbiljnije simptome nego opća populacija.

Budući da ne postoje specifični antivirusni lijekovi ili cjepiva za COVID-19, najbolji način prevencije bolesti je izbjegavati izloženost Koronavirusu, za kojeg se misli da se širi s osobe na osobu uglavnom putem kašlja, kihanja i dodira rukama. Ovdje su neka općepriznata pravila kojih bi se trebali pridržavati svi – mladi i stari, zdravi ili bolesni – kako bi se smanjio rizik izloženosti:

1. Izbjegavajte bliski kontakt s drugima (držite se na udaljenosti min. 1.5, a bolje 2 metra).
2. Nemojte se grliti, ljubiti ili rukovati. Odmaknite se od ljudi prije kašljanja ili kihanja.
3. Izbjegavajte dodirivati lice (oči, nos ili usta) neopranim rukama.
4. Često perite ruke sapunom i vodom najmanje 20 sekundi. Možete koristiti, iako je manje poželjno, sredstvo za dezinfekciju ruku s najmanje 60% alkohola.
5. Strogo se pridržavajte mjera socijalnog distanciranja.
6. Kišite i kašljite u svoju ruku/lakat. Ako ispuhujete nos, koristite maramicu I odmah je potom bacite.
7. Izbjegavajte putovanja.
8. Radite od kuće, ako je to moguće.

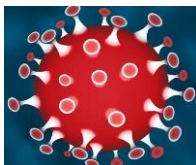


Od CLL pacijenata se traži da budu iznimno oprezni i da se strogo pridržavaju restriktivnih mjera koje predlažu zdravstvene vlasti njihovih zemalja, kako bi izbjegli rizik zaraze i spriječili širenje infekcije. U Ujedinjenom Kraljevstvu izričito se savjetuje osobama vrlo ozbiljnog stanja (što uključuje "osobe s rakom krvi ili koštane srži, kao što je leukemija") da ostanu kod kuće sljedećih 12 tjedana, počevši od 21. ožujka, i da se drže podalje od opće populacije ("zaštićivanje").

Što se tiče pitanja trebaju li onkološki pacijenti odgoditi ili nastaviti svoje uobičajeno liječenje, Njemačko društvo hematologije i onkologije (DGHO) smatra da je učinkovito liječenje raka važnije za preživljavanje pacijenta nego pretjerane mjere predostrožnosti protiv novog korona virusa, kao što je prekid liječenja ili odgoda, naglašavajući da pacijenti čija je bolest kontrolirana specifičnom terapijom obično imaju manje infekcija nego pacijenti čije liječenje nije učinkovito. Stoga za većinu pacijenata s akutnim karcinomom, korist od razumno planirane terapije karcinoma nadmašuje rizik moguće infekcije korona virusom. Ovisno o pojedinačnoj situaciji vezanoj uz liječenje, vaš hematolog može vam savjetovati odgađanje liječenja ako smatra da je to u vašem najboljem interesu.

ŠTO UČINITI AKO IMATE CLL I ZARAZU KORONAVIRUSOM COVID-19?

1. **Ako imate simptome koji odgovaraju COVID-19 ili ste bili u bliskom kontaktu sa osobom zaraženom Koronavirusom**, slijedite procedure specifične za vašu zemlju (moguće se obratiti u pozivni centar).
2. **Obavijestite svog hematologa/onkologa telefonom, putem emaila ili faxa** (ne dolazite u bolnicu, kako biste zaštitili zdravstvene djelatnike, kao i osjetljive pacijente).
3. **Ne prekidajte liječenje**, osim ako tako odluči vaš hematolog ili onkolog, ali zamolite svog hematologa da kontaktira tim koji će brinuti o vama u slučaju pozitivnog testa na COVID-19, jer bi moglo biti potrebno prilagođavanje liječenja.



USPRKOS IZOLACIJI, NISTE SAMI!

Ostanite u kontaktu s obitelji i prijateljima putem telefona ili online te pratite virtualne obavijesti vaše lokalne grupe podrške.

Kao i većina CLL pacijenata, možda ste iskusili zaštitnu izolaciju tijekom vase bolesti. Biti odsječen od vanjskog svijeta sigurno predstavlja izazov, ali uspjeli ste u tome u prošlosti pa ćete i ovaj put. Vjerojatno je ovo pravo vrijeme za ohrabivanje i osnaživanje onih koji imaju manje iskustva sa izolacijom!

INFORMIRAJTE I BUDITE INFORMIRANI

Vijesti i preporuke mijenjaju se često, stoga pratite nove obavijesti od mjerodavnih izvora.

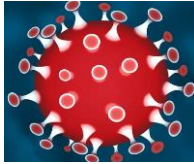
Za dodatne informacije, upućujemo vas na pouzdane izvore informacija o COVID-19 niže u tekstu.

MOLIMO, POMOZITE NAM

- Informirajte imunokompromitirane pacijente o riziku kojeg COVID-19 predstavlja za njih.
- Budite zagovarači i podižite svijest kod lokalnih vlasti i zdravstvenih djelatnika.
- Podsjetite svoje lokalne zdravstvene vlasti na visokorizične pacijente s hematološkim malignim bolestima.
- Osigurajte da vaši lokalni autoriteti budu svjesni da nije samo starija populacija pod rizikom od COVID-19, već i mlađe odrasle osobe mogu ozbiljno oboljeti od Koronavirusa.
- Dijelite primjere dobre prakse.

Označite nas na [Twitteru](#) ili [Facebooku](#)! I, najvažnije od svega: čuvajte se !

Vaš *CLL Advocates Network Team*
Kontaktirajte nas na: info@clladvocates.net



Izvori:

Informacije za visokorizične osobe:

World Health Organization (WHO) <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

Public Health England
<https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-guidance-on-social-distancing-and-for-vulnerable-people/guidance-on-social-distancing-for-everyone-in-the-uk-and-protecting-older-people-and-vulnerable-adults>

US Center for Disease Control
<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/specific-groups/high-risk-complications.html>

Government of Canada
<https://www.canada.ca/en/public-health/services/publications/diseases-conditions/vulnerable-populations-covid-19.html>

Njemački DGHO (Njemačko društvo hematologije i onkologije)
<https://www.dgho.de/aktuelles/news/news/2020/coronavirus-covid-19-bei-krebspatienten>

Onkopedia (portal smjernica za liječnike u Njemačkoj)
<https://www.onkopedia.com/de/onkopedia/guidelines/coronavirus-infektion-covid-19-bei-patienten-mit-blut-und-krebserkrankungen/@@guideline/html/index.html>

CLL stranice:

CLL Support Association
<https://www.clisupport.org.uk/coronavirus/>

CLL Society
<https://cllsociety.org/covid-19/>

UK CLL Forum
<http://www.ukcllforum.org/>

Ostale stranice vezane uz rak:

Bloodwise
<https://bloodwise.org.uk/blog/coronavirus-and-blood-cancer>

One Cancer Voice
https://bloodwise.org.uk/sites/default/files/documents/one_cancer_voice_advice_on_coronavirus_for_people_with_cancer.pdf